

MUISTIO
13.4.2012

KUHMON KYLIEN KOKOUS

Aika: 10.4.2012 klo 10:00-13:32
Paikka: Kuhmon kaupungintalo, valtuustosali Koskenparras
Aihe: Kylien yhteistyön kehittäminen

1. Kokouksen avaus

Timo Niskanen avasi kokouksen kello 10:05 toivottamalla osallistujat tervetulleiksi kokoukseen. Niskanen kertoi kokouksen taustasta ja tarkoituksesta. 12.1.2012 pidettiin Kuhmon kylien ensimmäinen kokous, jossa valittiin työryhmä valmistelemaan kylien yhteistyön kehittämistä. Niskanen kertoi työryhmän kokoontuneen kokousten välillä kolme kertaa. Nyt pidettävän kokouksen tarkoituksena Niskanen kertasi olevan sen päättäminen, missä muodossa kylien yhteistyötä ja edunvalvontaa pitäisi jatkossa tehdä.

2. Järjestäytyminen

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Anja Pulkkinen ja sihteeriksi Mari Halonen.

3. Läsnäolijat

Kokouksessa olivat läsnä:

Philip Donner, Iivantiira
Mari Halonen, Ylä-Vieksi
Heikki Heikkinen, Nivankylä (poistui klo 11:05)
Heikki Huotari, Haukela
Anita Korhonen, Nivankylä
Juhani Korhonen Nivankylä,
Eeva Kyllönen, Ylä-Vieksi
Timo Niskanen, Ylä-Vieksi
Urpo Piirainen, Rasti
Anja Pulkkinen, Lentiira
Taina Pulkkinen, Rahajärvi
Voitto Pulkkinen, Iivantiira
Arto Pääkkönen, Vuosanka
Pia Pääkkönen, Vuosanka
Urho Väisänen, Jonkeri

4. Työjärjestyksen hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

5. Kylien yhteinen edunvalvonta

Timo Niskanen avasi keskustelun kylien edunvalvontaelimen vaihtoehdoista. Niskanen halusi käytävän keskustelua siitä, kykeneekö Kuhmon kaupunginhallituksen alainen maaseudun neuvottelukunta hoitamaan kylien edunvalvontaa vai pitäisikö tätä varten perustaa uusi kylien yhdistys. Kylien yhteisen edunvalvonnan vaihtoehdoista, maaseudun neuvottelukunnan roolista ja perustettavasta yhdistyksestä käytiin vilkasta keskustelua.

Heikki Heikkinen ei pitänyt maaseudun neuvottelukunnalle rinnakkaisen elimen perustamista tarpeellisenä. Hän kannatti neuvottelukunnan muokkaamista sellaiseksi, että sen olisi mahdollista ajaa kylien asiaa sekä neuvottelukunnan muuttamista normaaliksi kaupungin toimielimeksi. Heikkisen mielestä neuvottelukunnalle tulisi antaa toivomuksia ja ohjeita kyliltä. Hän perusteli kantaansa kaupungin budjettivallalla ja kylien määrärahojen puuttumisella.

Maaseudun neuvottelukunnan puheenjohtaja Heikki Huotari kertasi, miltä kyliltä (Haukela, Härmänkylä, Iivantiira, Jämäs, Kuusamonkylä, Lentiira, Niemiskylä, Rahajärvi ja Ylä-Vieksi) maaseudun neuvottelukunnassa on edustajia ja oli sitä mieltä, että neuvottelukunnassa on kattava edustus paitsi kyliltä myös eri alojen edustajista. Huotari totesi, että maaseudun neuvottelukunta ei aja kunnan intressejä, vaan kylien etua. Huotari muistutti, että myös kyläyhdistykset voivat tehdä neuvottelukunnalle esityksiä.

Eeva Kyllönen huomautti, ettei maaseudun neuvottelukunnalla ole päätösvaltaa ja siltä puuttuu myös tarvittavaa joustavuutta ja nopeutta reagoida. Kyllönen piti myös tärkeänä, että kylien yhteistyöelin olisi oikeudellinen toimija. Hän toi esille kylien huolen siitä, että ne ovat liian yksin ja ilman tahoja, joka tekisi töitä kylien eteen esimerkiksi hankkeisiin ja työllistämiseen liittyen. Kyllönen kertoi, että Kuhmon maatalousseuran purkamisen myötä on selvinnyt, että Kuhmossa on tällä hetkellä 29 toimivaa kyläyhdistystä. Hän totesi, että nykyään kyliltä vaaditaan uutta osaamista ja uudenlaista näkökulmaa. Hän myös huomautti, ettei Kajaanissa toimiva Kainuun Nuotta voi aidosti ajaa Kuhmon perukan asioita. Myös Urho Väisänen nosti esille erinäisiä Kainuun Nuotan ongelmia toimia kylien edunvalvojana ja edustajana.

Niskanen totesi yhteistyön kehittämisen lähteneen liikkeelle juuri tarpeesta löytää ratkaisu siihen, että Kainuun Nuotta katsoo edustavansa Kuhmon kyliä vaikkei sen jäsenenä ole yhtään kuhmolaiskylää. Kainuun Nuotta antaa lausuntoja esimerkiksi laajakaista-asioissa Kainuun kylien edustajana. Niskanen kertoi Nuotan edustavan sääntöjensä mukaan Kainuun kyliä *ja asuinalueita*, jolloin kysymys kylien ja asuinalueiden erilaisista tarpeista nousee väistämättä esiin. Hän huomautti, että myös Kuhmossa keskustan/taajaman edut ovat erilaisia kuin syrjäseutujen edut. Esimerkkinä kylien ajettavana olevasta edusta Niskanen nosti esiin ikääntyneiden ja muidenkin ryhmien sote-palvelut. Hän totesi myös, että maaseutu muuttuu ja että ongelmia on ratkottava uudella tavalla, mikä vaatii myös taloudellisten resurssien suuntaamista kylille.

Anita Korhonen totesi, että kaikki kylät eivät ole tulossa mukaan kylien yhteistyöhön ja että esimerkiksi Niva on päättänyt olla lähtemättä mukaan kylien yhteistyöelimeen. Hän totesi kylien tarpeiden tulevan kyliltä ja kylien olevan erilaisia. Korhonen ei pitänyt yhdistyksen perustamista tarpeellisenä, vaan kannatti maaseudun neuvottelukunnan laajentamista ja toiminnan tehostamista sekä päätösvallan antamista neuvottelukunnalle, sen parempaa tiedostustoimintaa ja kylien tarpeiden ottamista huomioon entistä enemmän neuvottelukunnan toiminnassa.

Niskanen katsoi, ettei maaseudun neuvottelukunta kykene vastaamaan tämän päivän vaatimuksiin osallistumiselle, vaan se edustaa pikemminkin ylhäältä alas -suuntautuvaa osallistamista. Hän muistutti, että maaseudun neuvottelukunta on kunnan elin, eikä näin ollen edusta parhaalla

mahdollisella tavalla kyliä. Niskanen totesikin kannattavansa kylien yhteisen yhdistyksen perustamista.

Urpo Piirainen kertoi maaseudun neuvottelukunnan sihteerin Anja Karppisen todenneen, että maaseudun neuvottelukunnan roolia voidaan täsmentää mutta oikeustoimikelpoinen se ei tule olemaan. Neuvottelukunnalla ei myöskään ole johtosääntöä. Piirainen muistutti, että maaseudun neuvottelukunta toimii Kuhmon sisällä eikä pysty viemään asioita eteenpäin Kuhmon (kaupunginhallituksen) ulkopuolelle. Piirainen piti oikeustoimikelpoisuutta perustettavan yhdistyksen keskeisimpänä asiana. Hänen mielestään mahdollisen perustettavan yhdistyksen tulisi olla edunvalvontaorganisaatio, ei hankkeiden pyörittäjä. Myös Anita Korhonen oli sitä mieltä, ettei mahdollinen yhdistys saisi toimia vain hankkeistamalla. Korhosen mielestä hankkeet on hankkeistettava kylillä.

Philip Donner totesi maaseudun neuvottelukunnan roolin pohtimisen olevan tärkeää ja ajankohtaista. Hän kertoi myös Kuhmon kaupunginjohtaja Eila Valtasen todenneen, ettei neuvottelukunnan rooli ole pysyvä ja lukkoon lyöty. Donnerin käsityksen mukaan perustettava yhdistys voisi olla maaseudun neuvottelukuntaa täydentävä elin. Neuvottelukunnan ongelmaksi hän näki sen, että se on osa kaupungin organisaatiota ja tällaiseen eivät kaikki halukkaat hänen käsityksenä mukaan pääse mukaan. Donner piti tärkeänä olemassa olevien organisaatioiden muutosta mutta myös kokonaan uuden tavan kehittämistä kylien äänen ärhäkämpään esille tuomiseen, minkä hän näki vaativan organisoitumista ja uutta organisaatiota, vaikka kevyttäkin. Maaseudun neuvottelukunnalla Donner ei nähnyt olevan tällaista roolia. Donnerin mukaan myös valtakunnallisessa Suomen kylien kattojärjestössä Suomen Kylätoiminta ry (SYTY):ssä Kainuun Nuotan tapa hoitaa asioita on koettu ongelmalliseksi, ja siellä ollaankin valmiita ottamaan kuhmolainen organisaatio vastaan. Donnerin mukaan myös Leader -ryhmä odottaa alhaalta päin tulevaa toimintaa.

Anita Korhonen näki kylien organisoitumisessa olevan vaarana kunkin kylän oman edun ajamisen. Donner vakuutti, ettei uudessa kylien organisaatiossa ajeta yhden kylän etua vaan kaikkien kylien yhteistä etua periaatteella, että jos yksi saa, se on kaikille. Donner piti tervetulleena maaseudun neuvottelukunnan roolin terävöittämistä kaupungin taholta.

Urho Väisänen huomautti, että maaseudun neuvottelukunnan roolista päättää kaupunginhallitus, eivät kylät. Väisänen piti kylien yhteistyöelimen tärkeimpänä tehtävänä kylien yhteistyötä, ei niinkään edustusta tai edunvalvontaa. Hän oli sitä mieltä, ettei kylien yhteistyön tulisi olla rahaperusteista, vaan toiminnan tulisi olla sellaista, minkä verran rahaa on käytettävissä. Väisänen kannatti yhdistyksen perustamista.

Piirainen piti maaseudun neuvottelukuntaa ja kylien yhdistystä vaihtoehtoisina, ei rinnakkaisina eliminä. Hän katsoi, että maaseudun neuvottelukunta voitaisiin lakkauttaa, jos uusi yhdistys perustettaisiin. Piirainen uskoi perustettavan yhdistyksen olevan neuvottelukuntaa nopeampi reagoimaan ja olikin siksi yhdistyksen perustamisen kannalla.

Niskanen katsoi mahdollisesti perustettavalla yhdistyksellä olevan kaksi tärkeää tehtävää; kylien edunvalvonnan ja kylien välisen yhteistyön. Hän huomautti, etteivät yksittäiset kyläyhdistykset pääse tärkeisiin päättäviin elimeen kuten ohjausryhmiin ja että edustautumisessa on kyse juuri mahdollisuudesta päästä mukaan ryhmittymiin, joissa rahat jaetaan ja päätökset tehdään. Niskanen ei pitänyt yhdistystä ja neuvottelukuntaa vaihtoehtoisina, toisensa pois sulkevinä organisaatioina.

Huotari myönsi, ettei maaseudun neuvottelukunta voi tällä hetkellä edustaa kyliä kaikissa tärkeissä paikoissa, pyrkiä SYTY:n jäseneksi eikä aina myöskään reagoida tarpeeksi nopeasti. Huotari totesi,

että maaseudun neuvottelukunnan rooli otetaan pohdittavaksi neuvottelukunnassa. Hän oli kuitenkin sitä mieltä, että jos yhdistys perustetaan, se voisi toimia yhteistyössä neuvottelukunnan kanssa eikä vastakkainasettelulle olisi tarvetta. Myös Väisänen oli sitä mieltä, että maaseudun neuvottelukunta voisi toimia kylien yhteistyöelimen yhteistyökumppanina. Anita Korhonen katsoi maaseudun neuvottelukunnan tehneen hyvää työtä. Korhonen vastusti maaseudun neuvottelukunnan lakkauttamista ja oli sitä mieltä, että sillä on tärkeä rooli myös jatkossa.

Juhani Korhonen oli sitä mieltä, että perustettavassa yhdistyksessä pitäisi olla tarpeeksi monta kyläyhdistystä mukana. Korhonen huomautti, että mitä vähemmän kyliä on mukana, sitä vähemmän yhdistyksellä on myös painoarvoa. Piirainen piti tavoitteena, että kaikki Kuhmon kylät saadaan perustettavaan yhdistykseen mukaan.

Niskanen piti kattavuutta tärkeänä uskottavuuden kannalta minkä hän katsoi puolestaan olevan tärkeää edustautumisen onnistumisen kannalta. Niskasen mielestä kylien määrän yhdistyksessä ei tulisi kuitenkaan muodostua kynnyskysymykseksi yhdistyksen perustamiselle. Hän oli sitä mieltä, että toiminta pitäisi pystyä kattamaan muutenkin kuin jäsenmaksuilla. Hän myös huomautti, että mukanaolo kylien yhdistyksessä ei sitoisi kyläyhdistyksiä muuten kuin jäsenmaksun suhteen ja että perustettavan yhdistyksen toiminnan rasisitteet muodostuisivat pienimmillään sellaiseksi, että saataisiin kokoon hallitus, joka pystyy päättämään, kenet lähettää edustajakseen erilaisiin elimiin. Niskanen muistutti yhteistyössä ja edunvalvonnassa olevan kyse konkreettisista asioista, esimerkiksi "kyläterveydenhoitajan" saamisesta kylälle. Hän huomautti, että Kuhmon kaupunki jakaa budjetistaan syrjäseudulle vuosittain 600 000 euroa, josta iso osa on tieavustuksia ja kaikelle muulle jää noin 150 000 - 200 000 euroa. Niskanen piti tärkeänä kylien edunvalvontaa nimenomaan raha-asioissa, ja edustautumista siellä, missä se on toteuttavissa, esimerkiksi kunnissa.

Keskusteltiin maaseudun neuvottelukunnan roolista kylien edun ajajana. Todettiin, ettei vastakkainasettelulle ole tarvetta.

Niskanen esitteli mahdollisesti perustettavaa yhdistystä varten laatimansa sääntöluonnoksen power point -esityksenä. Hän huomautti, että säännöt saattavat hyvinkin nousta esiin edunvalvonnassa, jolloin niissä pitää olla maininta siitä, mitä yhdistys voi tehdä. Hän kertoi sääntöjen käsittelyajan olevan patenti- ja rekisterihallituksessa tällä hetkellä kaksi ja puoli kuukautta.

Urho Väisänen esitti, että työryhmä jatkaisi työtään ja tekisi valmiiksi sääntöluonnoksen, johon kylät voisivat sitten ottaa kantaa. Tämän jälkeen pidettäisiin uusi kokous, jossa säännöt olisivat esillä ja johon kyläyhdistykset voisivat vielä ottaa kantaa ja joihin työryhmä tekisi tämän jälkeen mahdolliset muutokset. Myös Piirainen oli sitä mieltä, että yhdistyksen perustava kokous tuli pitää erikseen.

Niskanen piti perustavan kokouksen takarajana toukokuun loppua. Hän esitti, että tällä välin säännöistä käytäisiin ajatustenvaihtoa työryhmässä ja pyrittäisiin hakemaan asiaan yhteinen näkemys. Perustavan kokouksen aikataulua pidettiin kiireisenä, mutta myönnettiin myös asian venyvän syksyyn, jos asiaa ei käsiteltäisi ennen kesää.

Kyllönen kannatti perustavan kokouksen pitämistä toukokuun loppuun mennessä ja huomautti, ettei sääntöjen läpikäymisestä kannattaisi tehdä liian suurta numeroa. Kyllönen esitti seuraavan kokouksen ajankohdaksi iltaa, jotta sellaisetkin halukkaat osallistujat pääsisivät mukaan, jotka eivät päässeet kokouksiin päiväaikaan.

Päätettiin kokoontua perustavaan kokoukseen 24.5 klo 19:00. Sovittiin, että työryhmä antaa tällöin kokoukselle yhdistyksen sääntöluonnoksen. Sovittiin, että Niskanen laatii sääntöluonnoksen ja että

työryhmä kommentoi tätä, minkä jälkeen luonnos lähetetään kylille. Sovittiin myös, että Niskanen on yhteydessä Anja Karppiseen kutsujen lähettämisestä kokoukseen.

6. Laajakaista kaikille -hanke

Kuhmon kaupunginhallituksen asettaman paikallisen laajakaista -työryhmän jäsen Niskanen esitteli Laajakaista kaikille -hankkeen ajankohtaista tilannetta Kuhmossa. Työryhmässä on selvitetty sekä Kaisanet- että osuuskunta-pohjaista mallia Kuhmon laajakaistaratkaisuksi. Työryhmä on yksimielisesti ollut osuuskunta-pohjaisen mallin kannalla. Selvitystyö kaupungille edullisimmasta laajakaista-ratkaisusta (Kaisanet/osuuskunta -pohjainen malli) on parhaillaan käynnissä. Myös laki laajakaistarakentamisesta on muuttumassa. Lakimuutoksen myötä osa valtion myöntämästä tuesta laajakaistan rakentamiseen voidaan myöntää jo etukäteen. Kuhmon kaupungin laajakaistaratkaisu selviää selvitystyön valmistumisen myötä. Kuhmon kaupunki on varannut 200 000 euroa vuodelle 2012 laajakaistan rakentamiseen.

Väisänen muistutti laajakaistan rakentamisen olevan sähköön ja tietöön verrattavissa oleva hanke ja kysymyksen olevan siitä, kehittykö Kuhmo vai ei. Myös Niskanen korosti laajakaista-valokuidun ja nopeiden tietoverkkojen olevan kilpailutekijä sekä maailman, Suomen, alueiden että kylien mittakaavassa. Donner totesi, että myös 28.3.2012 järjestetyssä Kuhmon kyläparlamentissa tarve valokuitu-laajakaistalle nousi selvästi esiin. Valokuidun käyttäjiä olisivat muun muassa sote- ja hätäpalveluiden tuottajat ja tarvitsijat. Donner piti yhtenä valokuitu-laajakaistan keskeisimmistä ominaisuuksista mahdollisuutta tuottaa toimivia audiovisuaalisia palveluita. Hän huomautti, että KPO:n Wimax-verkossa on liikaa katveja ja viiveitä tähän. Donnerin mukaan valokuidun hyödyt saadaan nopeimmin juuri sote-puolella mistä johtuen valokuitu kannattaa vetää ensimmäisenä "mummon mökkiin". Niskanen totesi kysymyksen olevan siitä, että parempaa palvelua saadaan halvemmalla, ei hinnalla millä hyvänsä.

Donner esitti pilottiverkon rakentamista sinne, missä kotihoitoa voidaan parhaiten testata. Donnerin mukaan tämä tapahtuisi parhaiten Vieksillä, joka on kuntayhtymän sote-kehittäjäkylä. Käytiin keskustelua laajakaistasta ja pilottiverkon rakentamisesta. Päätettiin, että kylätyöryhmä tekee esityksen pilottihankkeesta maaseudun neuvottelukunnalle, joka vie esityksen kaupunginhallitukselle.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 13:32.